

OBRAZLOŽENJE

1. Pravni osnov za izradu akta

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost je pripremila Nacrt Pravilnika o regulaciji cijena maloprodajnih elektronskih komunikacionih usluga koje se pružaju putem javnih fiksnih telefonskih mreža, u skladu sa svojim nadležnostima propisanim članom 8, tačka 3 Zakona o elektronskim komunikacijama ("Službeni list Crne Gore" broj 50/09 i 70/09).

2. Usaglašenost sa propisima Evropske Unije

Nacrt Pravilnika je usaglašen sa relevantnom direktivom Evropske komisije, kao i sa relevantnom preporukom Međunarodne unije za telekomunikacije, odnosno:

- 1) Direktivom Evropske komisije o univerzalnom servisu i pravima korisnika vezanim za elektronske komunikacione mreže i usluge („*Direktiva o univerzalnom servisu*“)¹;
- 2) Preporukom ITU-D 16 o rebalansu tarifa i troškovno orijentisanim tarifama².

Direktiva o univerzalnom servisu u Odeljku III propisuje obavezu regulatorne kontrole operatora sa značajnom tržišnom snagom na relevantnim maloprodajnim tržištima.

Članom 17 stav 1 i 2 Direktive o univerzalnom servisu propisana je obaveza nametanja regulatornih mjera operatoru sa značajnom tržišnom snagom ako se na osnovu analiza relevantnih tržišta ocijeni da relevantno maloprodajno tržište nije dovoljno konkurentno; da se nametanjem svih raspoloživih mjera na nivou veleprodaje ne bi ostvarili željeni ciljevi. Regulatorne mjere koje se propisuju operatoru sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom maloprodajnom tržištu mogu se odnositi na zabranu sledećih aktivnosti: obračunavanja prekomjernih cijena, ometanja ulaska na tržište, ograničavanja konkurencije postavljanjem previsokih ili preniskih cijena, davanja neopravdanih prednosti određenom krajnjem korisniku i neosnovanog vezivanja određenih usluga. Regulator može primijeniti regulaciju maloprodajnih cijena primjenom odgovarajućeg metoda ograničenja nivoa maloprodajnih cijena (*eng. Price cap*),

¹ Directive 2002/22/EC Universal Service Directive (OJ of the EC L 108/51 from 24.04.2002)

² Recommendation ITU-D 16 (*January, 2002*)

metoda regulacije individualnih tarifa, ili metoda troškovne orijentisanosti cijena ili usklađivanje cijena sa cijenama na uporedivim tržištima.

Takođe, članom 17 stav 4 Direktive o univerzalnom servisu propisana je obaveza da operator sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom maloprodajnom tržištu, prema kojem se preduzima mjera kontrole maloprodajnih cijena, implementira odgovarajući sistem troškovnog računovodstva.

Preporuka ITU D 16 o rebalansu tarifa i troškovno orijentisanim tarifama sugeriše nacionalnim regulatornim tijelima da: a) pristupe postupnom rebalansu tarifa ka troškovno orijentisanim tarifama, b) usvoje određene mjere kojim bi osigurali da operator sa značajnom tržišnom snagom gubitak prihoda po osnovu snižavanja cijena određenog tipa usluga ne kompenzuje povećanjem cijena drugih usluga i/ili u ruralnim područjima, c) sagledaju kakav bi bio efekat rebalansa tarifa na dostupnost telekomunikacionih usluga.

3. Razlozi za donošenje Pravilnika

Nacrt Pravilnika je urađen u skladu sa članom 50 Zakona o elektronskim komunikacijama ("Službeni list Crne Gore" broj 50/09 i 70/09) kojim je propisana mogućnost nametanja regulatornih mjera operatoru sa značajnom tržišnom snagom ako se na osnovu analiza relevantnih tržišta ocijeni da relevantno maloprodajno tržište nije dovoljno konkurentno, da se nametanjem svih raspoloživih mjera na nivou veleprodaje ne bi ostvarili željeni ciljevi ili da već naređene mjere nijesu postigle željene ciljeve.

Regulatorne mjere koje se nameću operatoru sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom maloprodajnom tržištu, shodno članu 50 stav 3 Zakona o elektronskim komunikacijama, mogu uključivati zabranu sledećih aktivnosti:

- (1) obračunavanja prekomjernih cijena;
- (2) ometanja ulaska na tržište ili ograničavanje konkurencije postavljanjem previsokih ili preniskih cijena;
- (3) davanja neopravdanih prednosti određenom krajnjem korisniku;
- (4) neosnovanog vezivanja određenih usluga.

Agencija može, u cilju sprečavanja navedenih anti-konkurentskih aktivnosti, promovisanja konkurencije i zaštite interesa krajnjih korisnika, operatoru sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom maloprodajnom tržištu propisati sledeće:

- metod ograničavanja maloprodajnih cijena (*eng.Price cap*),
- metod regulacije individualnih tarifa, ili
- metod troškovne orijentisanosti cijena ili
- usklađivanje cijena sa cijenama na uporedivim tržištima.

Imajući u vidu stav 5 člana 50 Zakona o elektronskim komunikacijama, koji pripisuje obavezu implementacije sistema troškovnog računovodstva prilikom regulisanja mjera koje se nameću operatoru sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom maloprodajnom tržištu, Agencija će, nakon uvida u regulatorne finansijske izvještaje operatora, procijeniti najprikladniji metod cjenovne regulacije na način da osigura kontinuitet i dostupnost telekomunikacionih usluga uz istovremeno obezbjeđenje mogućnosti da operator sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom maloprodajnom tržištu poveća stepen svoje operativne efikasnosti i da započne proces usklađivanja cijena sa troškovima pružanja konkretnih usluga. Metodom cjenovne regulacije treba da se obezbijede uslovi za efikasnu konkurenciju na tržištima maloprodaje, kao i zaštita interesa korisnika elektronskih komunikacionih usluga, uz uvažavanje načela zaštite javnog interesa, načela objektivnosti, troškovne orijentisanosti, transparentnosti i nediskriminacije.

3. Obrazloženje predloženih rješenja

Član 1 utvrđena je sadržina Pravilnika;

Član 2 utvrđena su značenja pojedinih izraza korišćenih u Pravilniku;

Član 3 definiše primjenu Pravilnika, odnosno mjere koje Agencija ima na raspolaganju u nametanju obaveza operatoru sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom maloprodajnom tržištu, a koje su sadržane u članu 50. Zakona;

Član 4 sadrži opis metoda ograničenja nivoa maloprodajnih cijena kao mjere kontrole cijena sa ciljem sprečavanja obračunavanja prekomjernih cijena od strane operatora sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom maloprodajnom tržištu;

Član 5 sadrži opis osnovnih parametara u formuli za ocjenu primjene metode regulacije maloprodajnih cijena;

Član 6 utvrđene su relevantne informacije i podaci za primjenu metoda ograničenja nivoa maloprodajnih cijena;

Član 7 utvrđena je procedura obavještanja Agencije o izmjenama cijena usluga koje su predmet regulacije metodom ograničenja nivoa maloprodajnih cijena;

Član 8 utvrđena je procedura verifikacije primjene metoda ograničenja nivoa maloprodajnih cijena od strane Agencije;

Član 9 utvrđeno je troškovno računovodstvo kao mjera nadzora cijena, koja sa metodom ograničenja nivoa maloprodajnih cijena može ograničiti ili onemogućiti praksu obračunavanja prekomjernih cijena od strane operatora sa značajnom tržišnom snagom;

Član 10 utvrđena je primjena testova za utvrđivanje cijena kojima se ograničava konkurencija kao mjere za sprečavanje ometanja ulaska na tržište ili ograničavanje konkurencije postavljanjem previsokih ili preniskih cijena.

Članovi 11, 12, i 13 sadrže mjere Agencije kojim se sprečava davanje neopravdanih prednosti određenim kategorijama krajnjih korisnika, u okviru kojih Agencija propisuje obaveze operatoru sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom tržištu da se prilikom utvrđivanja maloprodajnih cijena rukovodi principima nediskriminatornosti i transparentnosti.

Član 14 sadrži mjere koje preduzima Agencija.

Član 15 se odnosi na zabranu primjene ponuda kojima se vrši neosnovano vezivanje usluga.

Član 16 sadrži rok stupanja na snagu Pravilnika.